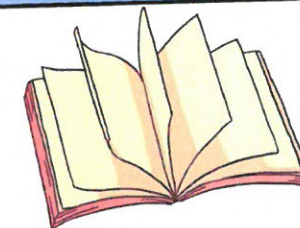

*Să facem cunoștință cu
normele de conduită a
funcționarilor publici*

„Există un singur bine, cunoașterea, și un singur rău, ignoranța.” — Socrate

**Normele
de conduită**

**Standardele
de conduită**

- regulile de comportament profesional și civic care rezultă din îndatoririle prevăzute în Statutul funcționarilor publici din Codul administrativ

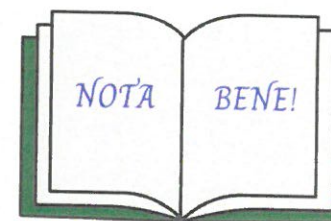
NORMELE DE CONDUITĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI*

- Respectarea Constituției și a legilor (art. 430)
- Obligații în exercitarea dreptului la libera exprimare (art.432)
- Asigurarea unui serviciu public de calitate (art. 433)
- Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice (art. 434)
- Obligația de a informa autoritatea sau instituția publică cu privire la situația personală generatoare de acte juridice (art. 435)
- Interdicții și limitări în ceea ce privește implicarea în activitatea politică (art. 436)
- Interdicția privind acceptarea darurilor și altor avantaje (art. 440)
- Utilizarea responsabilă a resurselor publice (art. 441)
- Folosirea imaginii proprii (art. 443)
- Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri (art. 444)
- Activitatea publică (art. 446)
- Conduita în relațiile cu cetățenii (art. 447)
- Conduita în cadrul relațiilor internaționale(art. 448)
- Obiectivitate și responsabilitate în luarea deciziilor (art. 449)

* O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare

art. 430
Respectarea Constituției
și a legilor

- (1) Funcționarii publici au obligația ca prin actele și faptele lor să promoveze supremația legii, să respecte Constituția și legile țării, statul de drept, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor în relația cu administrația publică, precum și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu aplicarea normelor de conduită care rezultă din îndatoririle prevăzute de lege.
- (2) Funcționarii publici trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor publice deținute.

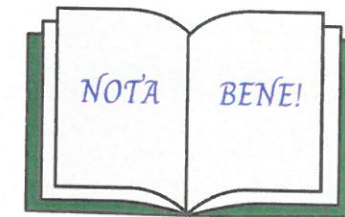
Funcționarii publici trebuie să cunoască și să aplice normele în vigoare, să manifeste grijă față de valorile sociale cuprinse în acte normative.

Nimeni nu poate fi absolvit de răspundere invocând necunoașterea prevederilor legale în vigoare.

art. 432
Obligații în
exercitarea dreptului
la libera exprimare

- (1) Funcționarii publici au dreptul la libera exprimare, în condițiile legii.
- (2) În exercitarea dreptului la liberă exprimare, funcționarii publici au obligația de a nu aduce atingere demnității, imaginii, precum și vieții intime, familiale și private a oricărei persoane.
- (3) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, funcționarii publici au obligația de a respecta demnitatea funcției publice deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea.
- (4) În activitatea lor, funcționarii publici au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor, funcționarii publici trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

În situația în care funcționarii publici își exprimă față de o altă persoană, propria viziune, cetățean sau funcționar public, trebuie să adopte o atitudine conciliantă menită să ducă la evitarea conflictelor generate de schimbul de păreri.

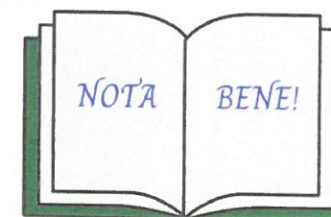
art. 433
Asigurarea unui serviciu
public de calitate

(1) Funcționarii publici au obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor autorităților și ale instituțiilor publice.

(2) În exercitarea funcției deținute, funcționarii publici au obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

Funcționarii publici au obligația de a îndeplini sarcinile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate, astfel că activitățile desfășurate în exercitarea diferitelor categorii de funcții au caracter public și pot fi supuse monitorizării cetățenilor.

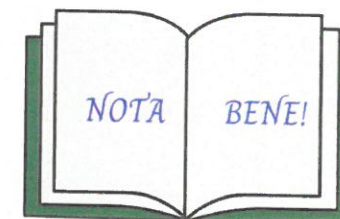
art. 434
Loialitatea față de
autoritățile și
instituțiile publice

 (1) Funcționarii publici au obligația de a apăra în mod loial prestigiul autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

 (2) Funcționarilor publici le este interzis:

- a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
- b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care autoritatea sau instituția publică în care își desfășoară activitatea are calitatea de parte sau să furnizeze în mod neautorizat informații în legătură cu aceste litigii;
- c) să dezvăluie și să folosească informații care au caracter secret, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- d) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

 (3) Interdicțiile funcționarilor publici se aplică și după încetarea raportului de serviciu, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

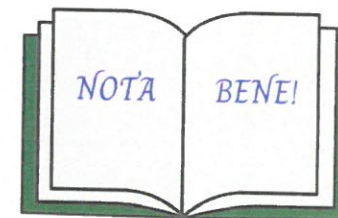

Funcționarii publici trebuie să manifeste atașament pentru autoritatea sau instituția publică din care fac parte, prin urmare, nu le este permis să denigreze autoritatea sau instituția publică, să împiedice desfășurarea normală a activității acesteia, sau să îi defăimeze imaginea, atât în perioada deținerii funcției publice, cât și pe o perioadă de 2 ani după încetarea raportului de serviciu.

art. 435
Obligația de a informa
autoritatea sau instituția
publică cu privire la
situația personală
generatoare de acte
juridice

 Funcționarul public are îndatorirea de a informa autoritatea sau instituția publică, în mod corect și complet, în scris, cu privire la situațiile de fapt și de drept care privesc persoana sa și care sunt generatoare de acte administrative în condițiile expres prevăzute de lege.

Dacă situația unui funcționar public determină emiterea unui act administrativ în ce îl privește, acesta trebuie să informeze în scris autoritatea sau instituția publică în care își desfășoară activitatea.

art. 436

Interdicții și limitări
în ceea ce privește
implicarea în activitatea
politică

- (1) Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, cu respectarea interdicțiilor și limitărilor prevăzute la art. 242 alin. (4) și art. 420 din Codul administrativ.
- (2) Funcționarii publici au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizație căreia îi este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice.
- (3) Funcționarilor publici le este interzis:
- să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice, a organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, a fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, precum și pentru activitatea candidaților independenți;
 - să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;
 - să afișeze, în cadrul autorităților sau instituțiilor publice, însemne ori obiecte inscripționate cu sigla și/sau denumirea partidelor politice, ale organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, ale fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, ale candidaților acestora, precum și ale candidaților independenți;
 - să se servească de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea atribuțiilor de serviciu pentru a-și exprima sau manifesta convingerile politice;
 - să participe la reuniuni publice cu caracter politic pe durata timpului de lucru.

Funcționarii publici au posibilitatea de a deține calitatea de membru al partidelor politice, cu excepția acelor pentru care legislația în domeniu interzice în mod expres acest lucru (ex. secretarul general al unității/ subdiviziunii administrativ- teritoriale).

În situația în care sunt membri ai vreunui partid politic, în exercitarea funcției publice deținute, funcționarii publici nu pot să întreprindă acțiuni de natură să favorizeze partidul politic din care fac parte și nici să influențeze deciziile și acțiunile autorității sau instituției publice respective.

art. 440

Interdicții privind
acceptarea darurilor
sau a altor avantaje

⊘ (1) Funcționarilor publici le este interzis să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, în considerarea funcției lor publice, daruri sau alte avantaje.

⚠ (2) Sunt exceptate bunurile pe care funcționarii publici le-au primit cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției publice deținute, care se supun prevederilor legale specifice.

Funcționarii publici trebuie să își îndeplinească îndatoririle de serviciu și să refuze favoruri/cadouri/servicii/invitații, oferite cu titlu de recompensă în exercitarea atribuțiilor funcției publice deținute, indiferent dacă sunt sau nu de natură să le influențeze corectitudinea.

Sunt exceptate următoarele bunuri pe care le-au primit cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției (Legea nr. 251/2004):

- ✓ medaliile, decorațiile, insignele, ordinele, eșarfele, colanele și altele asemenea, primite în exercitarea demnității sau a funcției;
- ✓ obiectele de birotică cu o valoare de până la 50 euro;
- ✓ alte obiecte a căror valoare este sub echivalentul a 200 euro.

art. 441
Utilizarea responsabilă
a resurselor publice

- (1) Funcționarii publici sunt obligați să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.
- (2) Funcționarii publici au obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând autorității sau instituției publice numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției publice deținute.
- (3) Funcționarii publici trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.
- (4) Funcționarilor publici care desfășoară activități în interes personal, în condițiile legii, le este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica autorității sau a instituției publice pentru realizarea acestora.

Funcționarul public este obligat să protejeze proprietatea publică, să utilizeze orele din programul său de lucru exclusiv în scopul exercitării atribuțiilor funcției publice deținute, să se limiteze la folosirea resurselor materiale și financiare doar în scopul desfășurării activităților specifice postului ocupat, nu în interes personal.

art. 443

Folosirea imaginii
proprie

 Funcționarilor publici le este interzis să permită utilizarea funcției publice în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

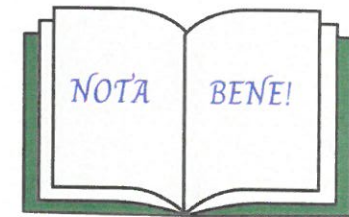
Funcționarii publici sunt obligați să respecte interdicțiile în ceea ce privește folosirea numelui și a imaginii proprii asociate funcției publice deținute în scopuri publicitare sau în campanii electorale.

art. 444

Limitarea participării la
achiziții, concesionări
sau închirieri

- ⊘ (1) Un funcționar public nu poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, în următoarele situații:
- când a luat cunoștință, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;
 - când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;
 - când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.
- ⊘ (2) Un funcționar public nu poate concesiona sau închiria un bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.
- ⊘ (3) Funcționarilor publici le este interzisă furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, supuse operațiunilor de vânzare, concesionare sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

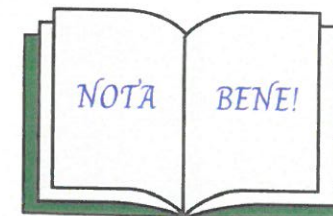
Funcționarii publici sunt obligați să respecte restricțiile și interdicțiile în ceea ce privește dobândirea cu caracter permanent sau temporar a unor bunuri mobile sau imobile aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

Funcționarii publici care au acces la informații legate de bunurile care fac obiectul operațiunilor de vânzare, concesionare, închiriere trebuie să respecte politica de confidențialitate a datelor cu privire la acestea.

art. 446
Activitatea publică

- (1) Comunicarea oficială a informațiilor și datelor privind activitatea autorității sau instituției publice, precum și relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către funcționarii publici desemnați în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.
- (2) Funcționarii publici desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.
- (3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, funcționarii publici pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.
- (4) Funcționarii publici pot participa la elaborarea de publicații, pot elabora și publica articole de specialitate și lucrări literare ori științifice, în condițiile legii.
- (5) Funcționarii publici pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic ori a celor care ar putea afecta prestigiul funcției publice.
- (6) În cazurile prevăzute la alin. (4) și (5), funcționarii publici nu pot utiliza informații și date la care au avut acces în exercitarea funcției publice, dacă acestea nu au caracter public. Prevederile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.
- (7) În exercitarea dreptului la replică și la rectificare, a dreptului la demnitate, a dreptului la imagine, precum și a dreptului la viață intimă, familială și privată, funcționarii publici își pot exprima public opinia personală în cazul în care prin articole de presă sau în emisiuni audiovizuale s-au făcut afirmații defăimătoare la adresa lor sau a familiei lor. Prevederile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.
- (8) Funcționarii publici își asumă responsabilitatea pentru apariția publică și pentru conținutul informațiilor prezentate, care trebuie să fie în acord cu principiile și normele de conduită prevăzute de prezentul cod.
- (9) Prevederile alin. (1) - (8) se aplică indiferent de modalitatea și de mediul de comunicare.

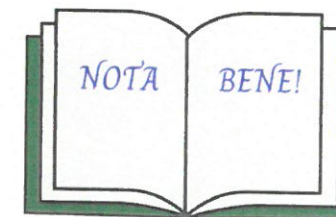
Accesul mijloacelor de informare în masă la informații de interes public cu privire la autoritatea sau instituția publică se asigură de către un funcționar public desemnat purtător de cuvânt în cadrul autorității sau instituției publice respective.

La dezbaterile publice, funcționarii publici pot participa fie în nume propriu, caz în care sunt obligați să menționeze că punctul de vedere exprimat reprezintă propria lor opinie, fie ca reprezentanți ai unei instituții sau autorități publice, cu respectarea politicii de confidențialitate a datelor și a informațiilor la care au acces prin natura funcției publice deținute.

În ce privește activitatea științifică, funcționarii publici pot colabora cu publicații de specialitate, cu caracter literar, științific, sau la emisiuni audiovizuale, fiindu-le interzis să participe la cele cu caracter politic sau care ar putea aduce atingere imaginii funcției publice.

art. 447
Conduita în relațiile cu
cetățenii

- (1) În relațiile cu persoanele fizice și cu reprezentanții persoanelor juridice care se adresează autorității sau instituției publice, funcționarii publici sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine, integritate morală și profesională.
- (2) Funcționarii publici au obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației, demnității, integrității fizice și morale a persoanelor cu care intră în legătură cu exercitarea funcției publice, prin:
- întrebuițarea unor expresii jignitoare;
 - acte sau fapte care pot afecta integritatea fizică sau psihică a oricărei persoane.
- (3) Funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea legală, clară și eficientă a problemelor cetățenilor.
- (4) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității serviciului public, se recomandă respectarea normelor de conduită anterior invocate și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.
- (5) Funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine demnă și civilizată față de orice persoană cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, fiind îndrituiți, pe bază de reciprocitate, să solicite acesteia un comportament similar.
- (6) Funcționarii publici au obligația de a asigura egalitatea de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia funcționarii publici au îndatorirea de a preveni și combate orice formă de discriminare în îndeplinirea atribuțiilor profesionale.

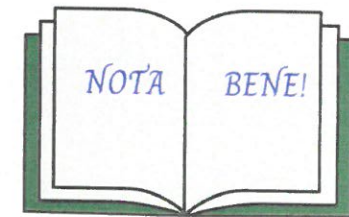

În cadrul relațiilor interumane, funcționarii publici trebuie să acționeze cu profesionalism, fără privilegii, asigurând egalitatea de tratament a cetățenilor în fața autorității sau instituției publice.

art. 448
Conduita în cadrul
relațiilor internaționale

- (1) Funcționarii publici care reprezintă autoritatea sau instituția publică în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminare și alte activități cu caracter internațional au obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și autorității sau instituției publice pe care o reprezintă.
- (2) În relațiile cu reprezentanții altor state, funcționarilor publici le este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.
- (3) În deplasările externe, funcționarii publici sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă.

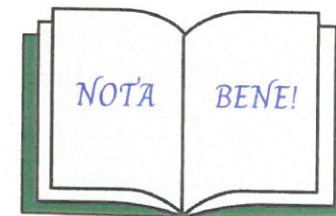
Atunci când funcționarii publici participă în afara țării ca reprezentanți ai unei autorități sau instituții publice, aceștia trebuie să respecte legislația statului gazdă și să prezinte aspecte pozitive ale statului de care aparțin. Funcționarii publici trebuie să adopte un comportament protocolar, cu respectarea obiceiurilor specifice țării pe care o vizitează în calitate oficială. Informațiile prezentate de către funcționarii publici în cadrul relațiilor internaționale trebuie să fie în acord cu punctul de vedere oficial al autorității sau instituției publice și să nu exprime opinii personale.

art. 449

Obiectivitate și
responsabilitate în
luarea deciziilor

- (1) În procesul de luare a deciziilor, funcționarii publici au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.
- (2) Funcționarilor publici le este interzis să promită luarea unei decizii de către autoritatea sau instituția publică, de către alți funcționari publici, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.
- (3) Funcționarii publici de conducere sunt obligați să sprijine propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine, în vederea îmbunătățirii activității autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și a calității serviciilor publice oferite cetățenilor.
- (4) În exercitarea atribuțiilor de coordonare, precum și a atribuțiilor specifice funcțiilor publice de conducere, funcționarii publici au obligația de a asigura organizarea activității personalului, de a manifesta inițiativă și responsabilitate și de a susține propunerile personalului din subordine.
- (5) Înalții funcționari publici și funcționarii publici de conducere au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei personalului din subordine, în condițiile legislației specifice aplicabile fiecărei categorii de personal. În acest sens, aceștia au obligația:
- să repartizeze sarcinile în mod echilibrat, corespunzător nivelului de competență aferent funcției publice ocupate și carierei individuale a fiecărei persoane din subordine;
 - să asigure coordonarea modului de îndeplinire a sarcinilor, cu valorificarea corespunzătoare a competențelor fiecărei persoane din subordine;
 - să monitorizeze performanța profesională individuală și colectivă a personalului din subordine, să semnaleze în mod individual performanțele necorespunzătoare și să implementeze măsuri destinate ameliorării performanței individuale și, după caz, colective, atunci când este necesar;
 - să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun acordarea de stimulente materiale sau morale;
 - să evalueze în mod obiectiv necesarul de instruire profesională al fiecărui subordonat și să propună participarea la programe de formare și perfecționare profesională pentru fiecare persoană din subordine;
 - să delege sarcini și responsabilități, în condițiile legii, persoanelor din subordine care dețin cunoștințele, competențele și îndeplinesc condițiile legale necesare exercitării funcției respective;
 - să excludă orice formă de discriminare și de hărțuire, de orice natură și în orice situație, cu privire la personalul din subordine.
- (6) În scopul asigurării condițiilor necesare îndeplinirii cu imparțialitate a îndatoririlor ce decurg din raporturile ierarhice, înalții funcționari publici și funcționarii publici de conducere au obligația de a nu se angaja în relații patrimoniale cu personalul din subordine.

Funcționarii publici de toate categoriile trebuie să aibă o atitudine obiectivă în luarea deciziilor.

Funcționarii publici de conducere trebuie să asigure o repartizare echilibrată și echitabilă a atribuțiilor în funcție de nivelul, categoria, clasa și gradul profesional al funcționarilor publici din subordine, să contribuie la dezvoltarea profesională a acestora, pentru a atinge cel mai bun nivel de performanță, să evalueze competențele profesionale ale funcționarilor publici din subordine în mod just, nediscriminatoriu și echitabil, fără a-i favoriza. Este necesar ca funcționarii publici de conducere să susțină prevenirea și combaterea oricărei forme de discriminare și de hărțuire la locul de muncă.

Informarea cetățenilor

- Autoritățile și instituțiile publice au obligația de a asigura publicarea normelor de conduită pe pagina de internet și de a le afișa la sediul autorității sau instituției publice, într-un loc vizibil și accesibil publicului.

Respectarea normelor de conduită

- Respectarea normelor de conduită de către funcționarii publici asigură creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și prevenirea și eliminarea faptelor de corupție din administrația publică.

Răspunderea funcționarilor publici

- Încălcarea cu vinovăție de către funcționarii publici a normelor de conduită profesională și civică prevăzute de lege constituie abatere disciplinară și atrage răspunderea administrativ-disciplinară a acestora.

AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

Date de contact:

 Bulevardul Mircea Vodă, Nr. 44,
tronsonul III, intrarea C,
sectorul 3, cod postal 030669, București

 0374 112 834
0374 112 835

 raportetica@anfp.gov.ro

 www.anfp.gov.ro

AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

Promovăm PERFORMANȚA, punem în valoare OAMENII din serviciul public!

- DECEMBRIE 2023 -